

בג"צ 2235/14

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בעניין:

1. ג'מיל רשאד סנדוקה, ת.ז. [REDACTED]
 2. בהאא מוחמד נבבתה, ת.ז. [REDACTED]
 3. עיסא דיב נאבר, ת.ז. [REDACTED]
 4. נביל עיסא ג'ית, ת.ז. [REDACTED]
 5. שריף מוסא ג'ית, ת.ז. [REDACTED]
 6. באסם רמדאן מסק, ת.ז. [REDACTED]
 7. אכרם מחמוד שאהין, ת.ז. [REDACTED]
 8. אברהים רבחי דוויק, ת.ז. [REDACTED]
 9. עסאם מחמד עלי, ת.ז. [REDACTED]
 10. מואד צאלח אערג, ת.ז. [REDACTED]
 11. הישאם עטייה רגבי, ת.ז. [REDACTED]
 12. נאם מוחמד עלי, ת.ז. [REDACTED]
 13. המינהל הקהילתי עוטף ירושלים
 14. האגודה לזכויות האזרח בישראל
- ע"י ב"כ עוח"ד קרן צפריר ואו דן יקיר ואו דנח
 אלכסנדר ואו אבנר פינצ'וק ואו עאוני בנא ואו
 לילה מרגלית ואו עודד פלר ואו טלי ניר ואו גיל
 גן-מור ואו תמר פלדמן ואו נסרין עליאן ואו
 ראויח אנורביעה ואו משכית בנדל ואו שרונח
 אליחו חי ואו אן סוצ'יו ואו רגד ג'ראיסי ואו
 יוסף כראם
- מחאגודח לזכויות האזרח בישראל
 רחי פייר קניג 33, ירושלים 9153102, ת.ד. 53262
 טל'ו 02-6521218, פקס'ו 02-6521219

תעתיקים

- נ ג ד -

1. הרשות הממשלתית למים ולביוב
 2. שר התשתיות חלאומיות, האנרגיה והמים
 המשיבים 1-2 ע"י פרקליטות, משרד
 המשפטים, ירושלים
 3. חברת הגיחון בע"מ
 מרחי דרך חברון 101, ת.ד. 10118, ירושלים
 91100
- ע"י ב"כ עוח"ד י. קרמר ואו מ. שניידר ואו
 ר. וינברג ואו א. ברנס ואו ש. תירוש ואו א.
 כחן ואו ר. לוי ואו ז. בראשי ואו ד. שמירא

2

ואו י. פוסטרנק ואו ט. אור ואו ל. שלום

ואו י.ר. יעקובוביץ' ואו ש. ידיב ואו ש. זיק

ואו נ. שחל

מרחי דוד המלך 19, ירושלים 9410143

טל: 02-6234258 פקס: 02-6255493

דוא"ל: lawyers@netvision.net.il

4. עיריית ירושלים

כיכר ספרא 1, ירושלים 94141

המשיבים

הודעת מעדכנת מטעם המשיבה 3

בחתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 02.04.14, מתכבדת בזאת המשיבה 3 (להלן: "המשיבה") להגיש חודעת מעדכנת מטעמה, והכל כמפורט כדלקמן. החודעת המעדכנת היא הודעה משלימה לתגובה לעתירה שהגישה המשיבה לבית המשפט הנכבד ביום 31.03.14 (להלן: "התגובה").

א. כללי

1. כפי שיורחב להלן חרי שמוזו חדיון שנערך ביום 02.04.14, נפגשו נציגי המשיבה עם נציגי המשיבים הנוספים ועם גורמים שלטוניים שונים במטרה לנסות ולקדם פתרון לבעיה נושא העתירה. זאת במקביל לפעולות שונות שבוצעו על-ידי המשיבה לצורך מציאת פתרון לבעיה האמורה, הן במישור התכנוני והן בשטח. אלא שלמרבה הצער, למרות החבנה של כל הגורמים את הבעיה, החסכמה אצל כולם בנוגע לסיבות לבעיה, והעובדה שהאמצעים הדרושים לפתרון הבעיה הונחו על השולחן, לא קיבלה המשיבה, עד למועד כתיבת שורות אלה, את החברות וההתחייבויות הדרושות מחמשיבה 1 (להלן גם רשות המים) על-מנת שניתן יהיה, באמת ובתמים, לפתור את הבעיה.

2. כך, במועד כתיבת שורות אלה, חרף פניות ברורות שיוזמה המשיבה בעניין למשיבים 1 ו-2 ולגורמים שלטוניים נוספים, לא התקבלו אצל המשיבה החברות וההתחייבויות הדרושות בנוגע להיקף העבודות שיבוצעו בתשתית, בנוגע לאופן ביצוע העבודות (מבחינת המגבלות המשפטיות, התכנוניות והביטחוניות) ובנוגע למימון הפתרונות המוצעים זאת שעה שמוסכם על רשות המים וכל יתר הגורמים הרלוונטיים כי המשיבה היא לא הגורם שצריך לשאת בעלויות הקמת התשתיות ואספקת המים באזורים נושא העתירה.

ב. שתי פגישות עיקריות

3. לצד פגישות של אנשי שטח מטעם המשיבה והמשיבה 1 אשר עסקו בלמידת הבעיות בשטח ובפתרונות ההנדסיים אפשריים, נערכו שתי פגישות רבות משותפים בהשתתפות הגורמים המקצועיים אצל המשיבים השונים וגורמים שלטוניים אחרים.

הפגישה הראשונה

3

4. הפגישה הראשונה נערכה כרשות המים ביום 13.04.14 אליה הגיעו, פרט לנציגי המשיכה גם נציגי רשות המים, משרד האנרגיה והמים, משטרת ישראל, פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, משרד האוצר ועיריית ירושלים.

5. בפגישה הובהר על-ידי נציגי רשות המים כי:

- א. תשתיות המים הקיימות לא מתאימות למספר התושבים המתגורר באזור כיום;
- ב. אין במקום הסדרת תכנונית, דבר שגורם לפגיעה בתשתיות קיימות כתוצאה מביניה לא חוקית ומניעה מביצוע עבודות תשתית חדשות בהעדר תכנון מסודר;
- ג. קיים חוסר בפיקוח ואכיפה מצד הגורמים האמונים על האכיפה במדינת ישראל. בהעדר פיקוח ואכיפה מתבצעות התחברויות פירטיות לתשתיות תוך גרימת נזקים לתשתית;
- ד. חמים מסופקים לנפשות שאינן מוכרות כצרכנים של המשיבה. זאת כאשר עשרות אלפי נפשות מחוברות לתשתיות באופן בלתי חוקי;
- ה. התשתית הקיימת אינה יכולה לספק מים בלחץ שמתאים למבנים גבוהים אשר נבנו (באופן בלתי חוקי) בשכונות נשוא העתירה;
- ו. קיימת בעיה ביטחונית אשר מונעת נגישות שדרושה לצורך אחזקה פיסית של התשתיות;
- ז. מהסיבות לעיל לא קיימת גם תשתית ביוב וניקוז שיכולה לתת מענה לצרכים בשכונות האמורות;
- ח. כמויות מים רבות מסופקות ללא תמורה, זאת בנוסף לכך שלא משולמים אגרות וחיטלי פיתוח חמיועדים למימון הקמת תשתיות. משמעות האמור כאן הוא העדר מקור מימוני עבור הטיפול בתשתיות ואו חמים המסופקים לשכונות;
- ט. קיימת בעיה משפטית בכל חוגג לחסדרת אספקת המים שעה שאין, על-פי עמדת משרד המשפטים נוכח סעי' 157 לחוק התכנון והבניה, אפשרות לספק מים למבנה בלתי חוקי מבלי לעבור על החוק.

6. מנכ"ל המשיבה, מר זהר ינון, הבהיר בפגישה כי:

- א. יש לשדרג את המערכת המרכזית כך שאספקת המים תתוגבר;
- ב. המשיבה שכרה מתכננים לצורך ביצוע התכנון הנדרש;
- ג. לצד מערכות המים יש לשדרג גם את מערכות הביוב והניקוז על-מנת למנוע משברים חומניטריים נוספים ולספק תנאים סניטאריים כמקובל;
- ד. יש למצוא פתרון לבעיה התכנונית – קרי, על רשות המים לתת הנחיות ברורות וישימות בנוגע לאופן בו יבוצעו העבודות - זאת כאשר כאמור אין כל אפשרות לחסדיר חליץ תכנוני ראוי (אין תבייע שתגדיר מיקום תשתית, אין חסדרת זכויות במקרקעין כגון הפקעות לצרכי ציבור וכד') ולא לחותיר את המשיבה וחפועלים מטעמה מחוייבים לכאורח לבצע פעילות שאינה עולה בקנה אחד עם הוראות חוק התכנון והבניה;
- ה. קיימת בעיה של ליווי משטרתי לביצוע פעולות אחזקה ועבודות קבלניות אחרות;
- ו. על רשות המים להבטיח מקור מימוני לנשיאה בעלות הפעולות שיידרשו ולמים שסופקו עד-כה ויסופקו, בכמות גדולה יותר, בהמשך. עד כה רשות המים טרם הציגה למשיבה פתרון מימוני ולמיטב ידיעתי המשיבה הסוגייה נמצאת בדיון בין רשות המים למשרד האוצר למעלה משנתיים ללא מוצא וללא הכרעה. עמדת רשות המים היא כי המימון צריך להגיע מתקציב המדינה ואילו עמדת משרד האוצר היא כי יש להסדיר את המימון באמצעות מנגנון התעריפים שבאחריות רשות המים. בינתיים, כאמור, נוסלת המשיבה "בין הכסאות".

4

7. נציג משרד האוצר הבהיר כי מבחינת משרד האוצר יש לפתור ראשית את בעיות האבטחה והאכיפה וזאת לפני קבלת החלטות לגבי מקור ההשקעות הנדרשות.

8. בסיכום הפגישה הוטל על המשיבה להעביר את העבודה הנדרשת שנערכת עבורה, לבחינת משיבה 1 ולהעביר נייר מטעמה בנוגע לדרוש לה לצורך אסדרת פעילות האחזקה וההקמה בחיבת הביטחוני.

9. המשיבה מבחינתה, עשתה את המוטל עליה. כך, ביום 12.05.14 היא העבירה למשיבה 1 תוכנית ראשונית מפורטת, מודולרית חניתנת לביצוע בשלבים, בחלוקה פר שכונה ועד לרמת הצינור - לשדרוג מערכות המים, הביוב, והניקוז (שבאחריות עיריית ירושלים) בשכונות נושא העתירה, זאת לצד אומדן ראשוני על-סך 189,510,209 ₪.

*** העתק מכתב משיבה למשיבה 1 מיום 12.05.14 מצייב כנספח א' להודעת העדכון.

10. זאת ועוד, ביום 11.05.14, העבירה המשיבה למשיבה 1, נייר עמדה מטעמה בנוגע לאסדרת פעילות האחזקה וההקמה בחיבת הביטחוני.

*** העתק מכתב מיום 11.05.14, מצייב כנספח ב' להודעת העדכון.

הפגישה השנייה

11. הפגישה השנייה התקיימה ביום 14.05.14 במשרדי המטה לביטחון לאומי וגם היא בפורום דומה. בפגישה זו עמדו הצדדים על הבעיות שפורטו בפגישה הראשונה. נציגי המטה לביטחון לאומי סיכמו את הפגישה בכך שיש צורך מידי לשדרוג התשתיות באופן מדורג. כמו כן הודגש כי קיים צורך בחתכיבות לכיסוי החפסדים של המשיבה. המטה לביטחון לאומי עמד על הצורך בקיום פגישה נוספת שטרם התקיימה.

ג. המצב נכון למועד התודעה המעודכנת

12. כאמור, כיום כחודשיים לאחר הדיון הראשון קיימת חסכמות של כולם בנוגע לבעיה, לסיבות לבעיה, לכך שיש לשדרג באופן מידי את התשתיות בשכונות האמורות. זאת ועוד כולם מסכימים שאין זה מתפקידה של המשיבה לממן את השדרוג חזרוש, זאת כאשר ממילא אין בידה את התקציב הדרוש לשדרוג.

13. אלא שלמרות כל האמור לעיל לא קיבלה המשיבה עד כה:

א. החברות בנוגע לגודל התקציב לרבות על דרך הסדר באמצעות מנגנון תעריפי המים שייוחד לפתרון - ללא הבהרות כאלה לא תוכל המשיבה להמשיך באספקת המים, לחציע את הפעולות המיידיות שבכוונתה לבצע לצורך פתרון הבעיה ולחביע דעתה המקצועית באשר להיתכנות של ביצוע הפתרון בתקציב שייוחד - זאת כאשר, בהתאם לחוות דעתם של נציגי הממשלה, יש לשאוף לביצוע חלקים מחתוכנית בחקדם האפשרי;

ב. התחייבות חשב לתשלום התקציב שייוחד לצורך ביצוע הפתרון שיבחר, זאת בנוסף להבטחת שיפוי הגיחון בגין עבודות שבוצעו עד-כה בשטח כמו-גם אבטחת מקור מימוני לאספקת המים בעבר ובעתיד;

5

ג. האופן בו יובטחו התנאים הבסיסיים לצורך ביצוע הפתרון (אבטחה, אכיפה, תאום תשתיות, תכנון, אחריות משפטית ואחרת);

14. בדי כי ללא שיתקבלו החברות והתחייבויות הנדרשות לא ניתן יהיה לגשת להוצאת התוכנית מן הכוח אל הפועל.

15. בעניין זה יובהר כפי שחובחר בתגובת המשיבה מיום 31.03.14, אומנם נכון למועד כתיבת שורות אלה אין משבר מים באזורים נשוא העתירה, ואולם חזמן שחולף, כמו-גם ימי הקיץ החמים שבפתח, אינם מיטיבים עם המצב.

ז. סיכום

16. המשיבה תחזור על בקשותיה, כפי שאלה באו לידי ביטוי בסעי' 59 לתגובתה מיום 31.03.14 ולפיה בית המשפט הנכבד מתבקש:

- א. להורות למשיבים הנוספים ו/או למי מהם, להסדיר לאלתר, בתאום עם גורמי הביטחון, את האפשרות לבצע עבודות אחזקה והקמה של תשתיות, כמו-גם הגנה על תשתיות, בשכונות נשוא העתירה;
- ב. להורות למשיבים 1 ו-2, להסדיר לאלתר, מימון בחיקף הנדרש עבור מיתוח ושדרוג תשתיות המים והביוב באזורים נשוא העתירה;
- ג. להורות למשיבים 1 ו/או 2, לשפות את המשיבה בגין הוצאותיה והשקעותיה עד-כה במיט המסופקים לשכונות נשוא העתירה כמו-גם בעלות עבודות אחזקת התשתית שבוצעו עד-כה באזורים אלה.
- ד. לחזרות לעותרים לשאת בתשלומים בגין חמים שנצרכו ועודם נצרכים על-ידם.

אביב ברנט, עו"ד
 ב"כ המשיבה 3